

1) Palotarkastukset

Etelä-Savon pelastustoimen alueella palotarkastukset toimitetaan pelastuslaissa (468/2003) ja valtioneuvoston asetuksessa pelastustoimesta (787/2003) säädettyjen määräysten, lautakunnan päätöksen sekä tämän ohjeen mukaisesti.

Etelä-Savon pelastuslautakunta on nimennyt pelastusviranomaisiksi:

1. palopäälliköt, palomestarit ja palotarkastajat.
2. kulloinkin työvuorossa olevat paloestimiehet, ylipalomiehet ja palomiehet

1.1 Tarkastusvälit

1.1.1 Kerran vuodessa

Vuosittain tai tarvittaessa useamminkin palotarkastus toimitetaan pelastuslain § 35:n 1. mom. kohdan 2 ja valtioneuvoston asetuksen pelastustoimesta § 9:n kohtien 2-7 tarkoittamissa kohteissa.

- valtioneuvoston asetuksella säädettävissä kohteissa, joissa henkilö- ja paloturvallisuudelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran voidaan arvioida olevan tavanomaista suuremman, vuosittain ja tarvittaessa useamminkin;

2) sairaaloihin, vanhainkoteihin, hoitolaitoksiin, liikuntarajoitteisten ja muiden erityisryhmien palvelu- ja asuinrakennuksiin sekä rangaistuslaitoksiin ja muihin näitä vastaaviin tiloihin, joissa olevien ihmisten kyky havaita vaaratilanne tai mahdollisuudet toimia vaaratilanteen edellyttämällä tavalla ovat heikentyneet (turvallisuusselvitys velvolliset);

3) hotelleihin, asuntoloihin, lomakyläin, leirintäalueille ja muihin vastaaviin majoitustiloihin, joissa on yli 10 majoituspaikkaa;

4) kokoontumis- ja liiketiloihin, joissa on runsaasti yleisöä tai asiakkaita, kuten yli 50 asiakaspaikan ravintoloihin, yli 25 hoitopaikan päiväkotihuoneistoihin ja yli 500 neliömetrin kokoihin myymälöihin, kouluihin, urheilu- ja näyttelyhalleihin, teattereihin, kirkkoihin, kirjastoihin ja liikenneasemille;

5) suurehkoihin tuotanto- (> 500m²);, varasto- (>1500 m²) ja maataloustuotantotiloihin (>100 eläimen nauta-, lihakarjatilat ja sikalat)

6) kohteisiin, joissa palo- ja räjähdysvaarallisten kemikaalien käsittely tai varastointi voi aiheuttaa vaaraa ihmisten terveydelle, omaisuudelle tai ympäristölle (huoltoasemat ja polttonesteiden jakeluasemat);

7) tiloihin, jotka on varustettu säädöksessä tai viranomaisen päätöksessä vaaditulla automaattisella sammutuslaitteistolla tai paloilmoittimella;

8) yrityksiin, laitoksiin ja vastaaviin kohteisiin, joissa työntekijöiden ja samanaikaisesti paikalla olevien muiden ihmisten määrä on yleensä vähintään 30;

9) liiketoiminnan harjoittajan tai muun yhteisön järjestämään tapahtumaan, jossa henkilö- ja paloturvallisuudelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat tapahtumaan osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi.

1.1.2 Kerran kolmessa vuodessa

Muissa liikehuoneistoissa, pienen- ja keskisuuren teollisuuden rakennuksissa sekä maatalouden tuotanto- ja varastorakennuksissa, joita ei ole mainittu pelastustoimilainsäädännössä palotarkastus toimitetaan kerran kolmessa vuodessa.

- muu kuin kohdan 1.1.2 liikehuoneistot (< 500 m² liikehuoneistot)
- muu kuin kohdassa 1.1.2 mainittu pk- teollisuusrakennus (< 500 m² teollisuusrakennukset)
- viljankuivaamot
- maatalouden tuotantotilat (30 < 100 eläimen nauta-, lihakarjatilat ja sikalat)
- ravitallit ja ratsutilat jotka harjoittaa elinkeino- tai liiketoimintaa (~ 5 hevosta, määritetään ensimmäisen tarkastuksen yhteydessä, kuuluuko X 1 vai X 3 vuodessa tarkistettaviin)

1.1.3 10 vuoden välein

Asuinrakennuksissa ja niihin henkilö- ja paloturvallisuuden kannalta rinnastettavissa kohteissa (PL § 35 1. mom. kohta 1) palotarkastus toimitetaan kerran kymmenessä vuodessa. Väestönsuojat ja niiden laitteiden toimivuus tarkastetaan palotarkastusten yhteydessä kymmenen vuoden välein.

- asuinrakennukset
- suojeluvollisuuden piirissä olevat kerros- ja rivitalot
- maatalouden tuotantotilat (<30 eläimen nauta-, lihakarjatilat ja sikalat)
- vapaa-ajan asuinrakennus
- muu kohde, jotka ei sisälly ryhmiin 1-3

2) Palotarkastusten toimittaminen

2.1 Yleistä

Palotarkastuksen tekee kunnan pelastusviranomainen. Tarkastuskohteen edustajana tulee yleensä kohteen käytöstä riippuen tarkastukseen osallistua omistaja, haltija tai näille suoraan vastuussa oleva turvallisuusasioista vastaava henkilö, kuten esimerkiksi isännöitsijä, toimitusjohtaja, turvallisuuspäällikkö, suojelujohtaja tai tarkastettavan osaston toiminnasta vastaava henkilö.

Palotarkastuksen suorittaja on päästettävä kaikkiin tarkastettaviin tiloihin. Tarkastettavan kohteen edustajan on lisäksi esitettävä säädöksissä vaaditut suunnitelmat, muut asiakirjat ja järjestelyt.

Palotarkastuksessa on pidettävä pöytäkirjaa, jossa tulee riittävästi yksilöidä tarkastuskohde, tarkastuksen kulku, tarkastajan tekemät keskeiset havainnot, tarkastettavan kohteen edustajan esittämä selvitys sekä johtopäätökset ja niiden perustelut. Pöytäkirja on viipymättä annettava tiedoksi asianosaisille

2.2 Sisältö

Palotarkastuksessa valvotaan, että rakennus tai rakennelma, sen ympäristö ja muut olosuhteet tarkastuskohteessa ovat turvalliset ja että kiinteistön omistaja tai haltija on varautunut onnettomuuksien ehkäisyyn, vahinkojen torjuntaan ja väestönsuojeluun säädöksissä ja

määräyksissä vaaditulla tavalla. Rakennuksen ympäristöineen tulee olla paloturvallisuutta ajatellen vähintään rakennusluvan ja kunnan pelastusviranomaisen kohteelle antamien määräysten mukaisessa kunnossa. Niinikään kiinnitetään huomiota järjestelyihin, joilla on merkitystä palokunnan toiminnan kannalta. Edelleen todetaan, että säädöksissä vaadittujen tai viranomaisen määräämien automaattisten sammutus- ja paloilmoinlaitteistojen sekä muiden turvallisuutta edistävien laitteiden ja laitteistojen kunnossapito ja tarkastukset on tehty vaatimuksien mukaisesti. Kohde tarkastetaan silmämääräisesti tehden pistokokeita. Vastuu laitteiden toimivuudesta on kohteen omistajan ja haltijan.

Palotarkastuksen yhteydessä käydään läpi kohdetta varten tehty pelastustoimilain 9 §:n tarkoittama turvallisuussuunnitelma. Sen yhteydessä selvitetään, ovatko kohteen omistaja, haltija ja toiminnasta vastaavat selvittäneet kohteen turvallisuusriskit ja ottaneet huomioon palokunnan toimintamahdollisuudet. Kaikkia yksityiskohtia ei ole aina tarpeen käydä läpi. Tärkeää on tarkastaa toimiiko kohteen oma turvallisuusjärjestelmä suunnitellulla tavalla ja ovatko turvallisuutta koskevien sisäisten tarkastusten pöytäkirjat asianmukaisessa kunnossa. Edelleen on tärkeää selvittää, että turvallisuuden ylläpitämiseen ja edistämiseen tähtäävät tehtävät ja vastuu on tarpeen mukaan asianmukaisesti jaettu ja henkilökunta koulutettu. Varmistetaan onko kohteen turvallisuusorganisaatiolla valmius suoriutua alkutoimenpiteistä.

Tarkastuksessa on erityisesti syytä ottaa huomioon tuhopolttojen ennalta ehkäiseminen ja torjunta.

Palotarkastuksessa tarkastetaan myös kiinteistön väestönsuoja ja sen laitteiden toimivuus asianomaista suojatyyppiä koskevan määräyksen mukaisesti. Suojan tiiviiden voi palotarkastaja harkintansa mukaan hyväksyä muun pätevän tarkastajan tekemän mittauksen perusteella.

Palotarkastuksen yhteydessä annetaan myös neuvontaa ja valistusta tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisemiseksi.

Seuraavassa on luettelo seikoista, joihin palotarkastuksessa kohteen luonne huomioon ottaen erityisesti kiinnitetään huomiota.

1. Palokunnan operatiivisen toiminnan edellytykset,
 - kohteen saavutettavuus ja pelastusteiden merkintä (liikenne- ja pihamaajärjestelyt),
 - opasteet kohteeseen (katukilpi, talon numero, alueen opastetaulu),
 - opasteet kohteessa (paloilmoin, sprinkleri, savunpoisto ja vaaratekijät),
 - kohdekortti,
 - sammutusveden ja muiden sammutusaineiden saatavuus,
 - sammutusreittien käyttökelpoisuus sekä
 - savunpoistojärjestelyt
- paloturvallisuutta palvelevien laitteiden kunnossapito-ohjelmat
2. Henkilökunnan valmiudet, koulutus ja turvallisuuskulttuuri
 - tulipaloon ja muihin onnettomuuksiin liittyvät erityiset vaaratekijät kohteessa,
 - uloskäytävien, varateiden ja palo-osastojen tarkoitus,
 - paloturvallisuutta palvelevien laitteiden yleiset toimintaperiaatteet,
 - omien ensitoimenpiteiden merkitys ihmisten ja omaisuuden pelastamisessa,
 - henkilökunnan palontorjunta-, pelastus- ja ensiapukoulutus,
 - väestönsuojan ja sen varusteiden käyttö ja hoito sekä
 - toimintaohjeet eri vaaratilanteita varten.

3. Rakennuksen pelastussuunnitelma

- VN:n asetus pelastustoimesta 9 - 10 §:n mukainen pelastussuunnitelma,
- vaarallisten aineiden käyttö, valmistus ja varastointi,
- tulitöiden paloturvallisuus,
- syttymisvaaran poistaminen sekä
- poistumis- ja toimintaohjeet tilojen käyttäjille.

4. Rakennuksen palo- ja henkilöturvallisuus

4.1 Yleistä

- kohteen ja tilojen käyttötapa suhteessa rakennuslupa
- kohteen huolto ja kunnossapito sekä huoltokirja palo- ja henkilöturvallisuutta koskevilta osilta
- palo-osastojen tiiviys ja palo-ovien toimintakunto
- kulkureittien, uloskäytävien ja varateiden kulkukelpoisuus ja niiden opasteet
- sisusteet ja pintaverhoukset

4.2 Seuraavista laitteista ja laitteistoista käydään läpi tarpeellisilta osin asennus - ja tarkastustodistukset, kunnossapitopäiväkirjat tai muut toimintakunnon toteamiseen liittyvät asiakirjat. Toimintakunto todetaan tarvittaessa pistokokein.

- merkki- ja turvavalot,
- alkusammutuskalusto,
- palovaroittimet,
- automaattiset sammutuslaitteistot,
- paloilmoinnittelaitteistot,
- savunpoistolaitteistot,
- nuohous, tulisijat ja hormit,
- sähkö- ja kaasulaitteet sekä niiden tarkastukset,
- öljysäiliöiden tarkastukset sekä
- väestönsuoja varusteineen.

5. Tuhopoltojen ennalta ehkäiseminen ja vahinkojen rajoittaminen

- kulunvalvonta,
- tavaroiden ja jätteiden varastointi,
- ullakot, kellarit ja porrashuoneet sekä valaistus

Seppo Lokka
pelastusjohtaja